

Vi skal ikke svikte

Taler

Jacob Stenersen Worm-Müller

Dato

10 mars 1941

Sted

London Radio

1 Dere har alle hørt kong Haakons og statsminister Nygaardsvolds velkomsthilsen til hele den ungdom som så uventet hit over fra Lofoten for å delta i kampen for Norges frihet, men dere kan likevel ikke gjennom radioen helt ut fatte hvilket vidunderlig møte det var, og hva det betød for alle oss her.

5

Det var som et eventyr å se disse unge begeistrede mennesker som kom like fra Norges fjorder og fjell som et friskt pust, høre den umiddelbare minuttlange jubel de hilste Kongen med da han rank og spenstig, glad og stolt trådte inn i salen. Kongens tale var båret av en dyp bevegelse som grep oss alle, og

10 Nygaardsvolds mandige, varme og kraftige hilsen var et verdig uttrykk for hva vi alle følte ved dette plutselige møte mellom det frie og det okkuperte Norge.

Dere vet ikke hva det betyr å få et slikt levende, håndgripelig bevis på seig kampvilje og brennende tro på seieren hjemme i Norge, til tross for quislingene og okkupantene.

15

Dere vet ikke hva det vil si å se de medbrakte quislingene i England, forvirret, himmelfalne og nedtrykte. Det var som et lykkelig forbud for det som engang skal skje, et varsel om at selv forræderne hjemme i Oslo ikke kan føle seg helt sikre på at de ikke en morgen våkner opp i England.

20

Alt dette har økt vårt kampmot og fylt oss med stolthet og glede, men det har ikke bare vært en støtte for oss nordmenn, også for det engelske folk har det vært stimulerende å se hvor villig og uten betenkning Norges ungdom grep

25

øyeblikket til å være med i verdens store befrielseskamp fra nazityranniet. Det er en stund siden jeg talte til dere hjemme, jeg har nemlig noen tid reist omkring for å fortelle den norske hær og marine, sjøfolkene og våre landsmenn hvordan dere har det hjemme, hvordan dere tar prøvelsen og forsagelsen, at dere

midt i all elendigheten har formådd å bevare det gode humør og sans for nazismens latterlige sider, og hvor stolt og modig dere verger Norges sjel. Overall hvor jeg har vært, er engelskmenn og skotter kommet hen til meg av seg selv for å si hvor de beundrer Norges våpenløse kamp. Mer og mer er det gått opp for
35 verden hvor storartet Norge har tatt ulykken, da det først fikk samlet seg etter overrumplingen. Dere vet ikke hvilken goodwill det vil skape for vårt folk når freden engang kommer og uretten skal gjøres god igjen.

Det er et av de skjønneste kapitler i vår historie, det norske folks reisning mot de
40 nazistiske voldsmenn, etter at det gikk opp for dem hvor djevelsk nazismen egentlig var, hvor umoralsk og umenneskelig, hvor uendelig underlegen i kultur den nye tids budbringere var, og at "den nye orden" ikke var annet enn uorden, forvirring og kaos, så langt fra et framskritt, og bare et av menneskehetens dypeste tilbakefall til barbariet.

45 Det var ikke lenger et spørsmål om politiske og materielle ting, men om alt det som er oss hellig og dyrebart. Derfor reiste hele det brede folk seg til kamp for sin konge, som i nødens stund har gjort sitt land så store tjenester, og som nå ble levende historie, symbolet på friheten, Eidsvoll, på riket.

50 "Skjuler seg nordmennenes konge, eller hvor er gullhjelmene," het det engang i vår historie. Nå kan alle se gullhjelmene.

Derfor kjempet Høyesterett fra den første stund etter overfallet og til den 21.
55 desember, da dets medlemmer nedla sine embeter, som protest mot at Norge nå var blitt et lovløst land, sin heltmodige og ærefulle kamp for det dypeste i vårt folks historie, like fra sagatiden og til vårt eget demokrati, for lovens herredømme, for rettens makt, for det som danner den uoverstigelige skillelinje mellom oss og forræderne, de quislingske jurister, som har sveket selve ideen i
60 sitt virke.

Derfor talte Norges biskoper nazi midt imot i sitt hyrdebrev, som er verdig vår kirkes beste tradisjoner, ett av de dokumenter etterslekten vil se tilbake på med stolthet. Derfor stod Norges lærere og skolebarn på vakt om åndsfriheten, om
65 alle de skatter vi har tatt i arv fra far og mor og som quislingene nå vil forfalske og ødelegge.

Det er denne stillferdige åndskamp, denne tålmodighets- og utholdenhetsprøve

70 som mer og mer har samlet og festnet vårt folk og utskilt bunnfallet. Det er denne kamp som gir vårt folk dets adelsmerke, for å bruke et nylig sitat av et av medlemmene i den britiske regjering: "Norges heroisme i dets nåværende nød gjenkaller i min erindring Heimskringla og en lang fortid, som ikke kan bli endelig ødelagt ved disse forbigående rystelser"

75

Dere vet ikke hva det betyr for våre soldater og sjøfolk at dere hjemme inntar denne tapre holdning, det ildner dem og det ansporer dem til enda større anstrengelser for å befri dere fra fengslet.

80 Jeg har hatt den lykke å oppleve denne ungdom i vårt flyvåpen, vår hær og flåte både i Canada og her i Storbritannia, å se hvor godt de er organisert og hvor de brenner etter å vise dere at de ikke vanslekter på sine fedre, at de virkelig tilhører "Norge, kjempers fødeland".

85 Jeg har ombord i skipene og i havnene møtt hundrer av våre sjømenn som plikttro gjør sin store innsats, ikke bare for vårt folks, men for hele verdens frihet. Jeg vet hvor det beroliger og oppmuntrer dem når de får vite hvordan dere tar det hjemme. Og den hilsen de overalt har bedt meg å bringe dere er denne: "Vi skal ikke svikte".

90

Denne fryktløse ånd som gjennomstrømmer alle nordmenn ute, beror ikke bare på tilliten til oss selv og vår egen sak, men på tilliten til det britiske folk som nettopp har utfoldet sine beste egenskaper, da det ble stilt med ryggen mot veggen.

95

Det er ikke til å fatte med hvilken stoisk ro og verdighet dette folk tar luftangrepene, før man selv har sett på nært hold, hvor tyskernes bomber bare styrker moral og samhold. Jeg har sett det, ikke bare i London, men overalt i Storbritannia, selv i de mest angrepne byer. Bildet er overalt det samme: En uforstyrrelig ro, en fast vilje til å føre kampen igjennom. Det gjelder alle klasser og aldrer. For den alminnelige brite er det helt utenkelig at han ikke skal seire. Da jeg opplevde den første luftalarm, så jeg til min forbauselse at folk ikke fortrakk en mine, overhodet ikke var nervøse, at de hadde innrettet seg etter Blitzkrigen. Livet gikk sin vante gang, avisene ble ikke engang forsinket av nattangrepene.

105

Jeg har nettopp vært ute og sett på de siste dagers ødeleggelser. Hvor sørgelig det

110 enn er i seg selv, virker de i forhold til denne kjempeby små. Man kan kjøre i
buss i lang tid over store distanser uten å se noen skade. Og de knekker i hvert
fall ikke moralen hos folket. Tvert imot. Det blir enda mer sammenbitt i sin
seiersvilje.

115 Det som skaper denne åndelige styrke både hos briter og nordmenn, er vissheten
om at vi fører en kamp for de høyeste verdier, for alt det som gjør livet verd å
leve.

Det var denne ånd som drev norsk ungdom fra Lofoten hit til London.

120

Kilde

Til Norge. Taler og artikler gjennom krigsårene 1939-1945. Oslo, 1946.

Emner

Frihet, Krig, Radiotale

125

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/vi-skal-ikke-svikte>

130

135

140

145